

Medzinárodný festival
DIVADELNÁ NITRA 2010
„Out of normal“

z á v e r e č n é

h o d n o t e n i e

Darina Kárová, riaditeľka festivalu
spracované na základe hodnotiacich správ členov štábu a dramaturgických rád

december 2010

●●● o b s a h

●● základné informácie	str. 2
●● koncepcia / dramaturgia	str. 4
●● selekcia / programovanie	str. 5
●● hlavný program	str. 5
●● sprievodný program	str. 7
●● vzdelávací program	str. 7
●● pracovný program	str. 8
●● organizácia	str. 8
●● redakcia / propagácia	str. 10
●● PR / medializácia	str. 11
●● návštevnosť	str. 12
●● finančná situácia a príjmy	str. 13
●● podkladové materiály DN 10	str. 17

●●● základné informácie

● 19. ročník *Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2010*, najväčšej medzinárodnej divadelnej akcie a jednej z najvýznamnejších kultúrnych udalostí na Slovensku, sa uskutočnil od 24. do 27. septembra 2010.

Festival niesol *podtitul* ● *Out of normal*. S ústrednou témou *Out of normal* korešpondoval nielen netradičný čas trvania festivalu – po prvýkrát sa z ekonomických dôvodov konal štyri dni namiesto šiestich – ale aj výpovede jednotlivých inscenácií. Okrem dominujúcej európskej divadelnej tvorby bola už tradične súčasťou programu aj prehliadka progresívneho európskeho filmu, projekty neformálneho vzdelávania *Darujem ti tulipán* a *Ako na divadlo*, regionálne aktivity a nová programová sekcia *Festival Plus – Slovenské a české pouličné divadlo* v sprievodnom programe.

19. ročník ● potvrdil povest' kvalitného, dobre zorganizovaného, inšpiratívneho a bohato navštevovaného podujatia. Celkový počet divákov presiahol číslo 14 000.

Naplnil sa aj ● *objaviteľ'ský zámer* festivalu uviesť nové mená, nové tendencie, nové priestory: všetkých 10 diel hlavného programu (La Putyka, Opus č. 7, Špina, Mŕtve duše, Orfeus a Eurydika, M.H.L., Out of Context – for Pina, HOLLYROTH, Samsara Disco, Veľké mechanické divadlo Denino) sa predstavilo v Nitre po prvý raz, pričom 5 súborov a 7 režisérov po prvý raz v histórii festivalu vôbec. Nechýbali nové mená, diela, ani renomovaní súčasní tvorcovia z Ruska a Belgicka, okrem štandardných divadelných priestorov sa hralo aj v hale výstaviska Agrokomplex a v intenciách prezentácie festivalového programu v satelitných mestách diváci navštívili aj Slovenské národné divadlo v Bratislave.

Dramaturgia festivalu mala ● *výsostne súčasný charakter* – súčasné texty a originálne koncepty sa vyznačovali invenčným prístupom inscenátorov. Inscenácie sa pohybovali na hranici žánrov a druhov: experimentálna činohra, fyzické divadlo, nový cirkus, sociálna dráma, dokumentárna monodráma, súčasný tanec, bábkové divadlo a opera. ● *Témy* sa odvíjali od ústredného podtitulu: *Out of normal* – reflexia života a diela výnimočných osobností, géniov na okraji spoločnosti, ľudí, ktorí boli jedineční (skladateľ Dimitrij Šostakovič v *Opuse č. 7*, režisérka Magda Husáková-Lokvencová v *M.H.L.*, knaž

a básnik Ján Hollý v *HOLLYROTH*) či abnormality v ľudskej spoločnosti a mentalite jednotlivca (téma holokaustu v *Opuse č. 7*, deviácie osamelých ľudí v *Mŕtvych dušiach*, spochybňovanie fyzickej normatívnosti v *Out of Context*, téma nacionalizmu a extrémizmu v *Špine*, pohrávanie sa s fenoménom národnej povahy v *La Putyke*).

Počas štyroch dní • vystúpilo v rámci hlavného programu 10 divadiel z 13 krajín (Česká republika, Francúzsko, Maďarsko, Poľsko, Rusko, Slovensko a Belgicko v koprodukcii s Francúzskom, Luxemburskom, Talianskom, Veľkou Britániou, Holandskom, Nemeckom a Rakúskom). Za 4 dni sa odohralo v hlavnom programe spolu 21 predstavení. V programe sa opäť podarilo predstaviť najinšpiratívnejšie diela regiónu V4 a po dlhšom čase inscenácie z Ruska a Francúzska.

Za • **najzaujímavejšie i najkvalitnejšie** možno považovať inscenácie *Opus č. 7* (Rusko), *Out of Context – for Pina* (Belgicko) a *HOLLYROTH* (Slovensko), na základe záujmu divákov a odbornej reflexie však možno za formálne a tematicky zaujímavé považovať všetky inscenácie, ako aj koncepciu a dramaturgickú koncentrovanosť hlavného programu. Napriek skrátenému času trvania festivalu sa totiž podarilo dosiahnuť dojem koncízneho a silného podujatia. Dôležitý je tiež fakt, že sa po dlhšom čase podarilo predstaviť slovenské divadlo v kompaktnom výbere. Ako sporná (najmä z hľadiska programovania ako záverečné predstavenie festivalu) sa ukázala inscenácia *Samsara Disco* (Poľsko).

• **Sprievodný program** ponúkol mnohé overené, ale aj nové podujatia – k najatraktívnejším patrila *Biela noc* s bohato navštvíveným *Lampiónovým sprievodom*, *Divadelný jarmok*, *Festival de'om*, ale aj *Darujem Ti tulipán*, *Svet detských hier* a iné. V programovej línii *Festival plus – Slovenské a české pouličné divadlo* sa predstavili špičkové súbory vybrané na základe výzvy. Významnou súčasťou sprievodného programu bola spolupráca so študentmi Akadémie umení v Banskej Bystrici, ktorí vo výtvarných a multimediálnych inštaláciách reflektovali motto festivalu.

• Jubilejný 15. ročník ankety divadelných kritikov **Dosky** vyvrcholil v tradičnej súčasť festivalu – v ceremonii udeľovania cien Dosky.

Na • **príprave a realizácii** festivalu sa okrem 18 členov štábu a niekoľkých desiatok jeho spolupracovníkov podieľalo 5 hlavných spoluorganizátorov, 30 spoluorganizátorov a 143 dobrovoľníkov. Finančne a materiálne festival zabezpečilo 50 inštitúcií a firiem v úlohe donorov a sponzorov. O medializáciu sa v rámci kampane staralo 21 mediálnych partnerov. V hlavnom a sprievodnom programe účinkovalo 315 ľudí.

Na festivale sa • **zaregistrovalo** 246 individuálnych účastníkov zo Slovenska (z toho 25 novinárov) a 34 zahraničných účastníkov zo 14 štátov Európy a USA – divadelných kritikov, riaditeľov či manažérov festivalov a produkčných domov.

• **Mediálne pokrytie** Divadelnej Nitry bolo v roku 2010 bohaté. V slovenských a zahraničných médiách sa objavilo 262 výstupov o festivale – rozhovory, reportáže a pod. (180 webových, 47 printových, 24 rozhlasových, 11 televíznych). Monitoring zahraničnej reflexie, ktorú vykonávajú píšuci zahraniční hostia festivalu, eviduje **20 odborných článkov a recenzií** v printových a on-line médiách nasledovných krajín: Česko, Maďarsko, Poľsko, Lotyšsko, Nórsko, Estónsko, Bulharsko a Ukrajina. Súčasťou zahraničnej reflexie je tiež publikovaný článok v anglickom jazyku v časopise *The Slovak Spectator*.

• **Mediálna kampaň** Divadelnej Nitry pozostávala v roku 2010 celkovo z 9 inzercií v printových médiách, z 432 televíznych a 100 rozhlasových reklamných spotov. Reklamné bannery DN rôznych veľkostí boli umiestnené na 11 rôznych internetových portáloch. Vo dvoch televíziách bol odvysielaný dokument *Divadelná Nitra 2009. Dosky 2010* boli nakrútené a vysielané regionálnou televíziou TV Central, ktorá záznam poskytla na vysielanie aj STV. Návštevnosť stránky www.nitrafest.sk v dôsledku inovácie a prítlačivosti stránky bola veľmi vysoká.

Pomer ● **zdrojov príjmov** na realizáciu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra vyjadrený v percente z celkových príjmov festivalu bol v roku 2010 nasledovný:

58,21 % – verejné zdroje v SR

3,12 % – neštátne nadácie a fondy v SR

17,13 % – zahraničie

3,95 % – sponzori a 2 % z dane fyzických a právnických osôb

4,87 % – vlastné príjmy (tržby z predstavení a iné)

12,72 % – dlh

● **Záštitu** nad festivalom prevzal minister kultúry a cestovného ruchu Slovenskej republiky Daniel Krajcer, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica a primátor mesta Nitra Jozef Dvonč.

●●● **k o n c e p c i a / d r a m a t u r g i a**

Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2010 pokračoval v základných koncepčných líniách a naplnil

● **zámery a ciele** stanovené v projekte na rok 2010:

- prezentoval špičkové európske divadlo,
- vyhládal netradičné, otvorené, inovatívne a inšpiratívne scénické diela,
- oboznámil s novými tendenciami a novými menami tvorcov,
- priniesol bohatý sprievodný a pracovný program,
- dal priestor iným druhom umenia a prezentácii regionálnych kultúrnych aktivít,
- pokračoval v realizácii neformálneho vzdelávania,
- zaviedol nové prvky programu.

Festival opätovne splnil svoje ● **poslanie**: prezentovať umenie ako dôležitú platformu uvažovania o človeku, o spoločnosti, o svete; ako miesto objavovania hodnôt v sebe i mimo seba; ako príležitosť pre očistenie a obohatenie ducha; ako závažný protipól komerčného umenia a kultúry.

Inscenácie hlavného programu naplnili zámer priniesť ● **provokatívne témy a výrazové prostriedky**. Niektoré zaznamenali úspechy na domácich festivaloch a v Nitre prezentovali zaujímavú ukážku národnej tvorby (*Samsara Disco, Špina, La Putyka, Orfeus a Eurydika, HOLLYROTH, M.H.L, Mŕtve duše*), niektoré sa prezentovali aj na prestížnych európskych fórach (*Out of Context – for Pina, Opus č. 7*).

Program naplnil svoj zámer osloviť ● **hlavnú cieľovú skupinu** – mladých ľudí, svedčí o tom predovšetkým návštevnosť a zloženie publika. Zaujímavý program pritiahol predstaviteľov významných festivalov a odborných periodík Európy.

K mínusom patrí skutočnosť, že vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov (pokles príjmov z rôznych zdrojov z dôvodu finančnej krízy) sa festival konal iba 4 dni a nebolo možné zaradiť viac finančne náročných, špičkových európskych inscenácií a tým obsiahnuť väčší geografický záber, teda aj prezentovať viac krajín. Skrátením festivalu sa tiež znížil počet podujatí sprievodného programu. Plusom ostáva, že v dôsledku uvedeného prišlo ku kvantitatívnej, ale nie kvalitatívnej zmene programu.

Po dvoch rokoch sa realizovala koncepcia satelitov, resp. uvedenie jednej inscenácie na domovskej scéne v Bratislave (*Orfeus a Eurydika* v Opere SND) v rámci línie *Festival Plus*.

●●● selekcia / programovanie

Výber inscenácií do programu sa uskutočňoval prostredníctvom dramaturgickej rady pre zahraničné divadlo a nového modelu pre výber slovenských inscenácií – interaktívnej ankety 20 divadelných kritikov zo Slovenska. Výber zahraničného divadla sa konal tiež s pomocou siete 35 konzultantov – divadelných kritikov z vyše 20 európskych krajín. Poradné orgány pracovali paralelne na sledovaní ponuky zo svojej oblasti a na selekcii z nej.

● **Rada pre zahraničné divadlo** v zložení Romana Maliti, Maja Hriešik, Martina Vannayová a Ján Šimko spracovávala v roku 2010 typy od konzultantov, ponuky od divadiel i vlastné návrhy v celkovom počte vyše 200 inscenácií.

Počas obdobia selekcie využili všetci členovia rady ● **štandardné metódy** (cesty na vybrané predstavenia a festivaly, napr. Wiener Festwochen, Zlatá maska Moskva, Latvian Theatre Showcase, Theatertreffen Berlin, písomné správy a odporúčania, informácie z odbornej tlače a internetu, videozáznamy inscenácií, osobné konzultácie, porady a pod.). Osvedčila sa metóda elektronickej registrácie a on line systému práce s ponukami zo zahraničných divadiel. Práca členov rady pre zahraničné divadlo pokračovala i po období selekcie – písaním textov do programovej brožúrky a katalógu festivalu, ako aj prípravou a vedením diskusií po predstaveniach v rámci série diskusií počas festivalu (*Raňajky s...*).

Pokiaľ ide o ● **Radu pre výber divadiel zo Slovenska**, jej spôsob práce a metóda výberu sa z hľadiska možnosti prezentácie slovenského divadla na medzinárodnom festivale ukázala byť prekonaná. V roku 2010 tak vznikol netradičný model ankety vybraných divadelných kritikov združených v projekte IS theatre.sk. Kritici a kritičky mali možnosť ponúknuť typy do programu z premiér posledných troch sezón a repertoárov profesionálnych divadiel na celom Slovensku. V júni 2010 sa uskutočnila aj diskusia slovenských kritikov s vedením festivalu, ktorá po prezentácii zámerov festivalu v zahraničnej časti programu umožnila vzájomnú výmenu názorov naň. V budúcnosti festival uvažuje o spôsobe výberu slovenského divadla prostredníctvom kurátorskej koncepcie zameranej na vybraný trend alebo tému aktuálnej slovenskej divadelnej scény.

Samotné ● **programovanie** na konkrétne dni bolo ovplyvnené skrátením trvania festivalu a tiež termínovými a technickými požiadavkami divadiel (náročná príprava ruského a českého divadla, limity v termínoch niektorých súborov a pod.). Z hľadiska otvorenia festivalu sa ukázali ako správna voľba predstavenia *Opus č. 7* a *La Putyka*, aj model otvorenia na dvoch miestach – v DAB a na výstavisku Agrokomplex. Myšlienkovito náročné a formálne uzavreté predstavenie *Samsara Disco* nebolo najvhodnejším titulom pre záver festivalu, čo sa však vzhľadom na vyššie uvedené limity programovania nedalo dosť dobre ovplyvniť. Takmer všetky inscenácie sa hrali dvakrát – v nízko kapacitných sálach bolo do programu zaradených viac predstavení toho istého diela (*HOLLYROTH*, *M.H.L.*, *Mŕtve duše*, *Špina*), aj napriek tomu programová štruktúra umožnila vytvoriť pre festivalového diváka časovo výhodné kombinácie a návštevnosť bola vysoká.

●●● hlavný program – inscenácie

V hlavnom programe ● **vystúpilo** 10 súborov s rovnakým počtom inscenácií, z toho 6 zo zahraničia a 4 zo Slovenska.

Z uvedeného počtu 10 inscenácií sa z kapacitných dôvodov 6 inscenácií odohralo dvakrát (*Opus č.7*, *La Putyka*, *M.H.L.*, *Mŕtve duše*, *HOLLYROTH*, *Špina*) a jedna šesťkrát (*Velké mechanické divadlo Denino*).

V hlavnom programe sa ● **odohralo** spolu 21 predstavení.

Z hľadiska diváckeho záujmu i z odborného hľadiska patria k najvýznamnejším inscenáciám **Opus č. 7, La Putyka a Out of Context – for Pina**.

Slovenské inscenácie zaznamenali úspech v publiku, no niektoré zaujali aj individuálnych zahraničných pozorovateľov festivalu (**M.H.L., HOLLYROTH**).

K osobnostiam, ktoré najväčšmi pútali pozornosť, patria režisér **Dimitrij Krymov**, choreograf **Alain Platel**, sólisti z *Out of Context – for Pina*, **Robert Roth** z inscenácie **HOLLYROTH**. K plusom festivalu patrí, že pozvanie prijali všetci režiséri a režisérky uvedených inscenácií, a osobne sa zúčastnili diskusií s odbornou verejnosťou a divákmi.

Divadelná Nitra sa každý rok snaží obohatiť program o **zaujímavé miesta konania** – v tomto roku to bolo výstavnisko Agrokomplex (*La Putyka*) či netradičný black box v exteriéri francúzskeho predstavenia *Velké mechanické divadlo Denino*; inscenácia *Opus č. 7* sa hrala aj s divákmi na scéne veľkého javiska DAB.

Hlavný program poskytol informáciu o zaujímavých dielach a tendenciách európskeho divadla, predstavil vybrané inscenácie zo Slovenska v medzinárodnom kontexte, ukázal rôznorodé témy a režijné poetiky. Po stránke kvalitatívnej bol vyrovnaný, dramaturgicky vyprofilovaný, z hľadiska žánrového i druhového zastúpenia rozmanitý.

V oblasti zabezpečenia a sprostredkovania hlavného programu postupovali organizátori overenými metódami a s ohľadom na požiadavky súborov a publika.

Inscenácie hlavného programu sa odohrávali **v priestoroch** oboch nitrianskych divadiel (3 scény), jednom site specific priestore (hala AX) a na pešej zóne, pričom jedna z inscenácií sa hrala na veľkej scéne aj s divákmi.

Z hľadiska **technického zabezpečenia** (zvuk, svetlo, stavba a technické zariadenia scény) bola najnáročnejšou inscenácia ruského divadla na veľkej scéne DAB a českého divadla na výstavnisku Agrokomplex. V istom zmysle boli obe site specific, pričom bolo treba prenajímať svetelné a zvukové zariadenia a mnohé technické komponenty. Festival Divadelná Nitra pokračoval v dlhoročnej spolupráci so špecializovanou firmou z Čiech v koordinácii technického manažmentu festivalu, Divadla A. Bagara a Starého divadla.

Jednou z ciest sprostredkovania hodnôt bol **preklad** inscenácií prostredníctvom tituliek, resp. simultánneho tlmočenia do slúchadiel, a to do dvoch jazykov – slovenčiny a angličtiny, čo prispieva nielen k miere prenosu hodnôt diel divákovi, ale aj k návštevnosti festivalu zo strany zahraničných hostí aj domácich divákov. Preklady textov boli kvalitné a zabezpečenie tlmočenia bezproblémové.

Vynikajúcim „formátom“ je diskusné matiné s názvom **Raňajky s...**, príjemné a suverénne podujatie, zaujímavá a podnetná akcia s dobrou atmosférou a v roku 2010 aj s účasťou všetkých tvorcov a vysokou návštevnosťou. Mínusom je, že z dôvodu skrátenia festivalu sa nemohlo konať tradičné celkové vyhodnotenie festivalu, plusom je konanie stretnutia zahraničných hostí a špeciálneho diskusného podujatia *VWW (Visegrad Window)* s podtitulom *Spoločnosť a zmysel umenia*.

●●● sprievodný program

Príprava a realizácia sprievodného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2010 prebiehala v intenciách ● **zámerov** predchádzajúcich ročníkov. Podarilo sa realizovať overené programové sekcie (*Divadelný jarmok, Festival deťom, Biela noc, Darujem ti tulipán, Svet detských hier, Mladé divadlo v Nitre*), ale vznikli aj úplne nové druhy prezentácie v programovej línii *Slovenské a české pouličné divadlo* a perspektívna forma spolupráce s pedagógmi a študentmi Akadémie umení v Banskej Bystrici.

Dôležitým krokom k sprehľadneniu programu bola jeho redukcia – podujatí bolo podstatne menej z dôvodu zníženého počtu dní konania festivalu, ale aj v dôsledku zámeru **nahradenia kvantitou kvalitou**. Realizácia niektorých plánovaných podujatí však nebola možná z dôvodu nepriaznivého počasia. Počet podujatí a ich návštevnosť bola teda nižšia v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi, avšak štruktúra sprievodného programu a koncentrácia na profilové podujatia priniesli efekt v cielenej kampani, prehľadnosti a programovaní.

V roku 2010 sa v rámci sprievodného programu uskutočnilo **57 podujatí**, ktoré navštívilo spolu **9 623 ľudí**.

Sprievodný program MF DN 10 bol zorganizovaný profesionálne, priniesol mnohé nové prvky, kvalitatívne i kvantitatívne prekročil parametre roku 2009. Pretrvávajúce otázky vysokého počtu podujatí, ich prepojenosti s hlavným programom a zodpovednosti za ich výber sa podarilo vyriešiť, ako aj zefektívniť dosah sprievodného programu na kultúrne aktivity mesta a na samotný festival.

Prehliadka európskeho filmu ● **film.eu** korešpondujúca svojou myšlienkou a netradičnými metódami tvorby s divadelnými dielami prezentovanými v hlavnom programe uviedla vo Filmovom klube UKF a v Štúdiu DAB 4 klubové filmy – slovenský krátky film *Kamene*, nórsky film *Na sever*, francúzsky film *Hadewijch* a slovenský dokument *Múry sú vysoké a hrubé* o scénografovi Alešovi Votavovi.

●●● vzdelávací program

● ***Darujem ti tulipán***, celoročný projekt integrácie slabozrakých a nevidiacich detí prostredníctvom kreatívnych metód a neformálneho vzdelávania, dal sprievodnému programu Divadelnej Nitry nový rozmer – integroval slabozraké, nevidiace a zdravé deti v spoločných aktivitách, spojil školy z dvoch miest (Nitra a Bratislava), priniesol deťom zážitok z umeleckej tvorby, ale aj z vlastnej tvorivosti, umožnil im vycestovať do iného mesta a dal základ ďalšej spolupráci.

V roku 2010 sa počas festivalu Divadelná Nitra konalo podujatie Septembrový tulipán, integračný workshop pre deti so zrakovým postihnutím a ich vidiacich rovesníkov. Výsledky workshopu boli prezentované v špeciálnom „tulipánovom autobuse“, ktorý sa stal atrakciou námestia pred Divadlom A. Bagara počas festivalu.

V roku 2010 pokračoval a počas festivalu sa prezentoval ďalší celoročný projekt Asociácie Divadelná Nitra ● ***Ako na divadlo***. Išlo o 3. ročník projektu v rámci dlhodobého programu neformálneho vzdelávania ADN. Počas festivalu sa uskutočnila séria aktivít spojených s inscenáciou vrocavského divadla Teatr Polski *Samsara Disco*.

Približne 50 študentov sa 27. 9. zúčastnilo analýzy textu s divadelnou kritičkou a polonistkou Martinou Filinovou, skúšky inscenácie, besedy s režisérkou Agnieszkou Olsten v rámci diskusie **Raňajky s...**, samotného predstavenia a besedy s kritikmi.

Ohlas projektu zo strany študentov a koordinátorov potvrdzuje, že je potrebný dôslednejší a zodpovednejší výber festivalového predstavenia, s ohľadom na cieľovú skupinu projektu a na organizačno-časové možnosti divadelného súboru a tvorcov.

●●● pracovný program

V roku 2010 bolo pracovných podujatí podstatne menej, čo súviselo jednak s programovaním festivalu v skrátenej dobe jeho trvania, ale aj s absenciou odborných podujatí a prezentácií odborného partnera festivalu, Divadelného ústavu v Bratislave.

● *Raňajky s...*

Integrálnou súčasťou pracovného programu sú tradičné diskusie o odohraných inscenáciách hlavného programu s názvom *Raňajky s...* Aj v roku 2010 patrili k zaujímavým a hojne navštevovaným podujatiam. Veľkým pozitívom bola účasť všetkých režisérov a režisérok, pozitívne hodnotená bola tiež pripravenosť moderátorov a kvalita diskusií.

● *Stretnime sa! VWW – Spoločnosť a zmysel umenia...*

Neformálne stretnutie divadelníkov a hostí festivalu pri príležitosti predsedníctva Slovenskej republiky v skupine krajín V4 (VWW = Visegrad Window) moderoval šéfredaktor časopisu Svět a divadlo Karel Král, v panelovej diskusii vystúpili prof. Soňa Šimková, Sylvia Huszár a programový riaditeľ Poľského inštitútu Tomasz Grabiński. Stretnutia v podobnom formáte budú pokračovať aj v nasledujúcich ročníkoch festivalu.

● *Dosky*

Vyhlasovanie ankety a odovzdávanie cien *Dosky 2010* v ôsmich kategóriách organizované Asociáciou Divadelná Nitra a Asociáciou súčasného divadla sa v roku 2010 uskutočnilo po jubilejný pätnásty raz. Administrácia ankety prebiehala po novom – prevzala ju Asociácia Divadelná Nitra. Aj napriek tomu, že podujatie je významnou súčasťou festivalu a motivuje slovenských divadelníkov k účasti na festivale, forma ankety i samotný ceremoniál potrebujú kvalitatívne prehodnotenie a organizačné zmeny zo strany organizátorov.

●●● organizácia

Na **príprave a realizácii** festivalu sa okrem 18 členov štábu a niekoľkých desiatok jeho spolupracovníkov podieľalo v spolupráci s 1 hlavným organizátorom 5 hlavných spoluorganizátorov, 30 spoluorganizátorov a 143 dobrovoľníkov. Finančne a materiálne festival zabezpečilo 85 inštitúcií a firiem v úlohe donorov a sponzorov. O medializáciu sa v rámci kampane staralo 21 mediálnych partnerov. V hlavnom a sprievodnom programe účinkovalo 315 ľudí.

Hlavným organizátorom Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra je neštátna organizácia v právnej podobe občianskeho združenia – Asociácia Divadelná Nitra, ktorá má voleného predsedu, podpredsedu a riaditeľa, ktorý je zároveň riaditeľom festivalu. **Hlavnými spoluorganizátormi** sú Divadelný ústav Bratislava, Divadlo Andreja Bagara Nitra, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Nitriansky samosprávny kraj a Mesto Nitra.

Pretože Asociácia Divadelná Nitra nevlastní ani nespravuje žiadne priestory a zariadenia, objednáva si všetky služby a priestory súvisiace s prípravou a realizáciou festivalu u partnerov a u dodávateľov, čiastočne bezplatne v rámci spolupráce a z väčšej časti za odplatu. Väčšinu organizačných a koordinačných činností vykonávajú v asociácii pracujúci ľudia (štáb festivalu), a to celoročne alebo počas istých období. Všetky zmienené náklady vrátane režijných sú súčasťou ročného rozpočtu festivalu ako základnej aktivity asociácie. Výsledky činnosti a plánovanie vrátane hospodárenia podliehajú schvaľovaniu najvyšších orgánov Asociácie Divadelná Nitra, ktorými sú predstavenstvo a členská schôdza a kontrole dozornej rady asociácie.

Prehľad o konkrétnych subjektoch • **zúčastnených na príprave a realizácii** festivalu Divadelná Nitra 2010 poskytujú zoznamy pod názvom Festival pripravili, zverejnené v propagačných materiáloch festivalu (katalóg DN 2010) a na internetovej stránke. Uvedené skupiny majú svoje organizačné platformy v podobe orgánov festivalu Divadelná Nitra. Jadrom je štáb festivalu a jeho individuálni výkonní spolupracovníci v mnohých profesiách (výtvarníci, fotografi, prekladatelia a pod. – cca 50 ľudí), ďalej organizačný tím zástupcov hlavných spoluorganizátorov a spoluorganizátorov (43 subjektov), dramaturgické rady (4 ľudia a 20 slovenských konzultantov) a zbor zahraničných konzultantov (35 ľudí).

rok 2008	rok 2009	rok 2010
počet hlavných organizátorov a spoluorganizátorov – Nitra: 37, z toho:	počet hlavných organizátorov a spoluorganizátorov – Nitra: 35, z toho:	počet hlavných organizátorov a spoluorganizátorov – Nitra: 36, z toho:
kultúrne inštitúcie – Nitra: 12	kultúrne inštitúcie – Nitra: 11	kultúrne inštitúcie – Nitra: 11
vzdelávacie inštitúcie – Nitra: 9	vzdelávacie inštitúcie – Nitra: 9	vzdelávacie inštitúcie – Nitra: 8
občianske združenia – Nitra: 8	občianske združenia – Nitra: 8	občianske združenia – Nitra: 6
iné inštitúcie – Nitra a iné: 8	iné inštitúcie – Nitra a iné: 7	iné inštitúcie – Nitra a iné: 11

K pozitívnym faktom organizácie patrí aj zlepšenie komunikácie a systému spolupráce s • **ubytovacími zariadeniami**, ako aj zníženie ich počtu. Ďalej • **starostlivosť o zahraničných hostí a domácich účastníkov, ako aj o VIP hostí**, ktorých prítomnosť na festivale bola v roku 2010 rekordná (minister kultúry SR, primátor Mesta Nitra, veľvyslanec a reprezentácia Veľvyslanectva Ruskej federácie v SR; veľvyslanec a reprezentácia Veľvyslanectva Belgického kráľovstva v SR a Veľvyslanectva Flámskeho parlamentu vo Viedni; veľvyslanci Iraku, Izraela, Holandska, Chorvátska, Írska, Indonézie, Fínska, Gruzínska, Kuby a Brazílie a ďalších zastupiteľských úradov ako hostí Belgického veľvyslanectva na predstavení *Out of Context – for Pina*; riaditelia kultúrnych inštitútov a kultúrni ataše Maďarska, Poľska, Česka a iných krajín). Samotné otváranie festivalu za prítomnosti všetkých • **reprezentácií** na medzinárodnej i národnej úrovni dalo festivalu rámeč dôležitého podujatia.

Do • **štábu** festivalu pribudli noví ľudia, plnohodnotne nahradili tých, ktorí z rôznych príčin odišli z ADN do iných organizácií a iných miest. V roku 2010 ADN výrazne zlepšila pracovné podmienky pre štáb a spolupracovníkov, ale aj spôsob komunikácie s verejnosťou – realizovali sa mnohé inovácie (nová webová stránka festivalu, backstage na evidenciu inscenácií ako nástroj selekcie do programu), ako aj nákup IT vybavenia (kompletná zostava hardvéru a softvéru).

Štandardne dobrá bola aj spolupráca s tímom spolupracovníkov – počnúc grafikom, cez prekladateľov/ky, tlmočníkov/ky, fotografov, až po servisné organizácie a služby.

Jednou z povinností organizátorov je vytvoriť príjemné prostredie a priateľskú • **atmosféru**. Svoju úlohu v tejto oblasti zohráva prijatie hostí a účastníkov pri príchode (registrácia, vstupné priestory, výzdoba, informačný systém, dostupnosť hracích miest, pohostenie / občerstvenie), charakter materiálov a informácií, rôzne spoločenské podujatia a diskusie. V tomto zmysle je dôležitý denný míting point. Divadelná Nitra 2010 sa vyznačovala nielen dobrou organizáciou, ale už tradične výbornou priateľskou a otvorenou komunikáciou a starostlivosťou o hostí. Mínusom bola absencia nočného míting pointu.

K tradičným pozitívam patrí aj vysoký počet **dobrovoľníkov**, ktorí pracujú na festivale. Dobrovoľníci sa ako súčasť cieľovej skupiny programu festivalu stali aj cennými divákmi na predstaveniach a sprievodných podujatiach, nehovoriac o tom, že prispeli k tvorbe neoceniteľného imidžu festivalu a jeho atmosféry.

••• redakcia / propagácia

Medzinárodný festival Divadelná Nitra sa v oblasti realizácie **informačných a propagačných materiálov** držal skúseností z minulých rokov. Materiály slúžia nielen účastníkom, ale aj širokej verejnosti pred festivalom, počas neho i po ňom, dokonca katalógy sa prostredníctvom hostí a zastupiteľstiev SR dostávajú do mnohých krajín v zahraničí. V tomto zmysle sa už niekoľký rok vykonáva distribúcia tlačovín podľa prepracovaného a stále vylepšovaného plánu.

Nový **vizuál** Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2010 sprostredkoval základnú ideu festivalu i jeho motto, bol dobre využiteľný vo všetkých podobách tlačených materiálov i veľkoplošnej reklamy, inšpiroval k novým mutáciám napríklad v banneroch, TV spote, na web stránke a podobne. Základné materiály (brožúrka, katalóg, plagáty) sa vydávali v celofarebnom stvárnení a v overených formátoch. Nový formát skladačky/plagátu pre sprievodný program sa neosvedčil a pre rok 2011 vyžaduje prehodnotenie.

Na tvorbe informačných materiálov **spolupracovali** okrem redakcie a členov štábu aj niektorí garanti podujatí a členovia dramaturgických rád. Z finančných dôvodov sa nerealizovali niektoré zámery (nové nosiče veľkoplošnej reklamy, veľkoplošná reklama v Nitre ako taká, pohľadnice Boomerang, citylighty). Pozitívne hodnotené bolo obnovenie festivalového denníka Nitrafestník a to jednak v tlačenej podobe, ale aj v rozšírenej verzii formou on-line blogov.

Prehľad tlačených materiálov MF DN 10

Tlačovina	realizácia 2008	realizácia 2009	realizácia 2010
hlavičkový papier	elektronicky	elektronicky	elektronicky
novoročná pohľadnica	elekt. + 400 ks	elekt. + 400 ks	elektronicky
avízo	–	elektronicky	elektronicky
2 % kampaň	4 000 ks	–	–
programová brožúrka	12 000 ks	10 000 ks	10 000 ks
ideový plagát	850 ks	450 ks	700 ks
programový plagát všeobecný	850 ks	450 ks	700 ks
plagát sprievodného programu	–	–	2 300 ks
city lighty	120 ks	–	–
vstupenka	8 000 ks	6 500 ks	5 000 ks
katalóg	2 500 ks	2 300 ks	1 500 ks
Newsletter – SK (2 300 adr.) AJ (1 000 adr.)	elektronicky	elektronicky	elektronicky
Nitrafestník	–	–	4 x 150 ks

Okrem tlačených materiálov sa mnoho informácií distribuovalo vo forme **rozmnoženín** (foto/xerokópie) – Ako na divadlo; informačný sprievodca SJ a AJ; projekt DN 10, hodnotenie DN 10, scenáre, preklady hier, pracovné materiály, záznamy z rokovaní, zoznamy, zmluvy, kópie článkov a tlač fotografií pre vyhodnotenia projektu. Počas festivalu ide o počet približne 2 500 – 3 000 strán, počas roka o ďalších asi 2 000 strán.

●●● PR / m e d i a l i z á c i a

Mediálna prezentácia Divadelnej Nitry pokračovala v nastavenom kurze z rokov 2007 – 2009. Používala overené prostriedky – tlačové správy, tlačové konferencie, súťaže, newsletter, riadené mediálne výstupy a pod., ako aj nové formy (sociálne médiá). Počas festivalu pribudol festivalový denník – tzv. Nitrafestník.

● **Mediálna kampaň** Divadelnej Nitry pozostávala v roku 2010 celkovo z 9 inzercií v printových médiách, 432 televíznych (STV, TA3, CETV, TVA, Filmbox) a 100 rozhlasových reklamných spotov. Reklamné bannery DN rôznych veľkostí boli umiestnené na 11 rôznych internetových portáloch. Vo dvoch televíziách bol odvysielaný dokument Divadelná Nitra 2009. Dosky 2010 boli nakrútené a vysielané regionálnou televíziou TV Central, ktorá záznam poskytla na vysielanie aj STV.

Medzinárodný festival Divadelná Nitra mal v roku 2010 dovedna ● **21 mediálnych partnerov.**

Uskutočnili sa dve tlačové konferencie – v Bratislave a Nitre. Bolo vydaných 10 tlačových správ v slovenčine a 2 v anglickom jazyku. Distribuovaných bolo spolu 8 vydaní newsletteru (od apríla do decembra 2010). Tento rok po prvý raz festival využíval sociálne médiá – Facebook a Twitter.

Na základe výstupov z ● **monitoringu** Divadelná Nitra zaznamenala v roku 2010, v období od júna do konca októbra 2010, spolu **262 zmienok** (249 slovenských a 13 zahraničných, z toho 180 zmienok v internetových médiách, 47 v printových a 35 v elektronických médiách – 24 v rozhlase a 11 v televízii). Monitoring zahraničnej reflexie, ktorú vykonávajú píšuci zahraniční hostia festivalu, eviduje **20 odborných článkov a recenzií** v printových a on-line médiách nasledovných krajín: Česko, Maďarsko, Poľsko, Lotyšsko, Nórsko, Estónsko, Bulharsko a Ukrajina. Súčasťou zahraničnej reflexie je tiež publikovaný článok v anglickom jazyku v časopise The Slovak Spectator.

Mierne zlepšenie festival zaznamenal v oblasti ● **odbornej reflexie**, a to najmä v oblasti zahraničných recenzií. Vďaka aktívnej a systematickej komunikácii s hosťami festivalu sa podarilo aktivizovať ich publikačnú činnosť o festivale. Najdôležitejšími a zároveň najmenej početnými sú záverečné hodnotiace alebo dokumentujúce odborné výstupy v slovenských médiách.

● **Dokumentácia** festivalu sa v roku 2010 uskutočnila prostredníctvom fotografií inscenácií a dokumentárnych fotografií a audio nahrávok diskusií. Video dokumentácia predstavení DN 2010 nebola vzhľadom na vysokú kvalitu pôvodných nahrávok vo video archíve ADN potrebná. Archív ADN ďalej dokumentuje spoty, monitoring tlače, tlačoviny, rozmnoženiny, zoznamy, právne a organizačné dokumenty atď. Najdôležitejšie materiály poskytuje festival aj iným dokumentačným pracoviskám (Divadelný ústav, Slovenská národná knižnica, iné knižnice podľa zákona o povinných výtlačkoch, miestne školské knižnice a pod.). Od roku 2010 sa uskutočňuje v spolupráci s Divadelným ústavom revízia a digitalizácia video archívu ADN.

Spustenie novej web stránky ● **www.nitrafest.sk** výrazne ovplyvnilo návštevnosť festivalu a informovanosť verejnosti o jednotlivých podujatiach. Zároveň sa v roku 2010 začala systematicky sledovať a vyhodnocovať štatistika návštevnosti stránky.

●●● **n á v š t e v n o s ť / hlavný program, sprievodný a vzdelávací program, pracovný program**

Prehľad celkovej návštevnosti MF DN v rokoch 2008 – 2010

Program / Počet podujatí	2008	2009	2010
Hlavný program	4 638	4 924	3 538
Sprievodný a vzdelávací program	17 300	18 995	9 623
Pracovný program	550	440	965
Celkom	22 488	24 359	14 126

hlavný program

Prehľad návštevnosti predstavení hlavného programu MF DN 2010

Dátum, hodina	Inscenácia	kapa- cita sály	predané a vydané vstupenky	% Návštevnosti	„vlezenky“** + lôža + študenti	celkom	%
24.9., 18.30	Opus č. 7	250	250	100	-	250	100
24.9., 19.30	La Putyka	400	388	97	40	428	107
25.9., 15.30	Špina	100	100	100	10	110	110
25.9., 16.00	Mŕtve duše	100	88	88	30	118	118
25.9., 18.30	Opus č. 7	250	241	96,4	20	261	104,4
25.9., 19.00	Orfeus a Eurydika*	65	65	100	-	65	100
25.9., 21.30	Špina	100	96	96	20	116	116
25.9., 22.00	Mŕtve duše	100	100	100	20	120	120
26.9., 16.30	M.H.L.	100	96	96	20	116	116
26.9., 18.30	Out of Context	577	544	94,2	70	614	106,4
26.9., 20.30	M.H.L.	100	73	73	40	113	113
26.9., 21.00	La Putyka	400	378	94,5	40	418	104,5
27.9., 16.30	HOLLYROTH	137	136	99,2	30	166	121,9
27.9., 18.30	Samsara Disco	553	371	67	100	471	85,17
27.9., 16.30	HOLLYROTH	137	132	96,3	40	172	125,5
	DN 2010	3369	3058	93,2	480	3538	109,8
	DN 2009	5137	4414	85,9	392+60+58	4924	95,8
	DN 2008	4368	4159	95,2	479	4638	106

* vlastný predaj celkovej kapacity sály Opery SND realizovaný v SND. Predaj limitovaného počtu vstupeniek poskytnutého pre festival zo strany SND na základe zmluvy a jej dodatkov.

** „vlezenky“ = špeciálne vstupenky pre dobrovoľníkov festivalu

19. ročníka festivalu Divadelná Nitra sa zúčastnilo 10 divadelných súborov, ktoré odohrali spolu 21 predstavení, pričom sa predávalo iba 15 predstavení (francúzske predstavenia Denino boli na voľný vstup). Prípravu a predaj vstupeniek pre festival zabezpečovali, tak ako každý rok, pracovníčky obchodného oddelenia DAB.

Záujemcom o festivalové predstavenia bolo ponúknutých na predčasnú rezerváciu, respektíve na priamy predaj, 3 369 ks vstupeniek, čo predstavuje kapacitu všetkých hracích priestorov. V porovnaní s rokom 2009 bolo v roku 2010 ponúknutých o 1 788 miest menej, čo zodpovedá rozdielu medzi 6 a 4 dňami konania festivalu. Vzhľadom na prevažujúce komorné predstavenia v programe a znížený počet hracích dní však bola návštevnosť mimoriadne vysoká, dokonca v % presiahla rok 2009. Návštevnosť každého ročníka sa eviduje vo dvoch ukazovateľoch – jednak z pohľadu regulárneho počtu miest v sálach a jednak z pohľadu skutočnej naplnenosti sál (tam sa pripočítava i počet vydaných miest v lôžkach a počet tzv. vlezienok t. j. vstupeniek pre dobrovoľníkov).

Aj v roku 2010 si mohli divadelní profesionáli, ale aj ostatní záujemcovia o predstavenia DN, objednať vstupenky prostredníctvom internetu – teda vyplnením registračného listu (RGL) na webovej stránke festivalu. Takto spracovaných bolo 263 RGL. Oproti minulému roku sa zvýšil aj záujem o registrácie zo strany verejnosti – v roku 2009 140 RGL, v tomto roku 152 RGL.

19. ročník festivalu Divadelná Nitra bol z hľadiska návštevnosti i tržieb úspešný a aj napriek nižšiemu počtu hracích dní v číslach takmer identický s rokom 2009.

Sprievodný a vzdelávací program

Prehľad návštevnosti sprievodného programu DN 2008 – 2010 celkovo a podľa sekcií/podujati

Podujatie / Sekcia	2008	2009	2010
Divadelný jarmok	cca 8 850	cca 4 957	4 405
Biela noc	cca 2 777	cca 4 618	3 659
Festival deťom	cca 7 251	cca 4 839	4 526
film.eu	461	297	238
Vzdelávacie projekty	64	65	62
Ako na divadlo			
Iné (špeciálne)	cca 2 332	cca 4 284	cca 1 060
Celkom	17 300	18 995	cca 9 623

●●● finančná situácia a príjmy

V roku 2010 prišlo k zásadnému zhoršeniu finančnej situácie Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra v dôsledku nasledovných faktorov:

1. skončil sa medzinárodný projekt FIT a tým aj príjem z projektu pre ADN,
2. generálny partner (Stredoeurópska nadácia) ukončil svoju účasť na MF DN,
3. znížili sa sponzorské vklady v dôsledku finančnej krízy,
4. a to najdôležitejšie: znížil sa príspevok z grantového systému MK SR z neuvedených dôvodov (najskôr oproti roku 2009 o 25 %, po dodatočnej dotácii zo strany nového ministra v auguste 2010 o 10 %). Pretože znižovanie príspevku od MK SR je dlhodobější jav (minimálne od roku 2007), Divadelná Nitra tak v roku 2010 dostala od MK SR príspevok na úrovni roku 2003!

Uvedené skutočnosti mali za následok zníženie počtu dní festivalu z tradičných 6 na 4 a druhú vlnu fundraisingu, no napriek lobbyngu na najvyšších miestach sa nepodarilo Medzinárodný festival Divadelná Nitra dofinancovať a po druhý raz v histórii skončil s dlhom (po prvý raz to bolo v r. 1997 v čase vlády s premiérom Vladimírom Mečiarom).

Prehľad o proporcii a vývine zdrojov Asociácie Divadelná Nitra v rokoch 2008 – 2010 poskytuje nasledovná tabuľka:

Prehľad o proporcii a vývine zdrojov finančných príjmov MF DN 2008 – 2010

zdroj	SR	SR	zahranície	SR	SR	vlastné	dlh
zdroj	verejné zdroje	neštátne fondy	priame i nepriame	sponzori	2 percentá z daní	tržby z predstavení	
2008	59,61 %	17,54 %	14,85 %	4,50 %		3,50 %	–
2009	68,20 %	9,15 %	13,37 %	4,12 %		5,16 %	–
2010	58,21 %	3,12 %	17,13 %	3,95 %		4,87 %	12,72 %

Najdôležitejšiu zložku príjmov Divadelnej Nitry vytvárajú • **verejné zdroje**. Z nich najväčší je grantový systém Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Napriek systematickej snahe ADN o diverzifikáciu zdrojov a vysokú sebestačnosť od štátu pri pokrývaní rozpočtu festivalu Divadelná Nitra (v posledných rokoch viac ako 43 %) je štátny rozpočet najdôležitejším a jedným z mála relevantných zdrojov pre podujatia podobného typu a rozsahu a nie je možné neustále znižovať objem dotácie, najmä keď na to nie sú nijaké závažné dôvody.

Tabuľka podielu MK SR na skutočných nákladoch MF Divadelná Nitra – sebestačnosť ADN

Názov projektu	% podiel MK SR	podiel iných zdrojov ADN
MF Divadelná Nitra 2004	63,70	36,30
MF Divadelná Nitra 2005	60,60	39,39
MF Divadelná Nitra 2006 jubilejný 15. ročník	73,00	27,00
MF Divadelná Nitra 2007	47,60	48,68
MF Divadelná Nitra 2008	54,26	45,74
MF Divadelná Nitra 2009	56,52	43,48
MF Divadelná Nitra 2010	50,87	49,13*

* v podiele ADN sa nachádza aj deficit príjmov 2010

Z hľadiska • **porovnaní** proporcie všetkých zdrojov festivalu sú podstatné nasledovné skutočnosti:

- **Rok 2006** bol výnimočný vysokou dotáciou MK SR s ohľadom na 15. výročie festivalu.
- **V roku 2007**
 - radikálne klesla dotácia od MK SR (na úroveň roku 2003);
 - na druhej strane % vkladu verejných zdrojov SR sa podstatne znížilo aj vstupom neštátneho subjektu (Stredoeurópska nadácia a Slovnaft) ako generálneho partnera festivalu a tiež v dôsledku členstva ADN v medzinárodnom projekte Festivals in Transition (F.I.T.) podporovanom Európskou úniou.
- **V roku 2008**
 - príspevok generálneho partnera MF DN síce mierne klesol;
 - ale zase stúpol vklad zahraničia a pokračovalo financovanie z projektu FIT;
 - dotácia z MK SR v porovnaní s rokom 2007 stúpila a dosiahla rádovo hodnotu roku 2004.

● **V roku 2009**

- zásadne klesol vklad strategického partnera zo súkromnej sféry, a to najmä z dôvodov finančnej krízy (na 15 % sumy z roku 2008, pričom v celkovom podiele všetkých zdrojov sa to prejavilo poklesom o vyše 8 %);
- hoci stále existoval príjem z účasti v projekte FIT vklad zahraničia klesol z dôvodu host'ovania menej drahých súborov;
- v porovnaní s rokom 2008 klesla o 14 % aj dotácia z Ministerstva kultúry (v absolútnych číslach to predstavuje vysokú sumu, pritom ale v celkovej proporcii všetkých zdrojov sa položka MK SR paradoxne navýšila, a to vzhľadom na výrazný pokles zdroja zo súkromných nadácií a fondov); na druhej strane stúpili tržby z predstavení (a to nielen pomerne, ale aj absolútne – v porovnaní s rokom 2008 o cca 17 %, v celkovom pomere o 1,7 %).

● **V roku 2010**

- opätovne klesol objem dotácie od MK SR, čím sa podiel verejných zdrojov znížil, v absolútnych číslach sa ADN dostala na úroveň roku 2003;
- tiež klesli príjmy z neštátnych fondov v SR, hoci sa počet spolufinancovaných subjektov zvýšil;
- znížil sa aj príjem z medzinárodných fondov (skončil sa grant Európskej únie na projekt FIT);
- no na druhej strane stúpol podiel krajín na financovaní súborov;
- znížil sa príjem od podnikateľskej sféry;
- a hoci napriek kratšiemu trvaniu festivalu v absolútnych číslach stúpili tržby, ich pomer k ostatným príjmom sa tiež znížil.

I napriek poklesu príjmov v roku 2010 sa organizátorom festivalu podarilo naplniť podstatnú časť koncepčných zámerov a udržať podujatie na štandardnej úrovni. Bolo to najmä v dôsledku zníženia počtu dní festivalu, čím sa znížila kvantita aktivít, ale nie kvalita podujatia. Paradoxne bola kvalita programu DN 10 hodnotená lepšie ako v roku 2009, vtedy pokles príjmov naznačil nebezpečenstvo zníženia celkovej úrovne podujatia a jeho domáceho i medzinárodného hodnotenia.

Skutočnosť, že štátny zdroj, t. j. ● **grantový systém MK SR**, tvorí najdôležitejšiu časť príjmov, však nespomalila úsilie Asociácie Divadelná Nitra ziskávať nové zdroje financovania, naopak – aj v roku 2010 sa podarilo udržať počet zdrojov, ktoré sa podieľali na financovaní MF DN ako aj na financovaní ďalších projektov ADN. Spolu to bolo 22 zdrojov, pričom žiadosti o granty boli podané na ďalších 15 miest.

Z hľadiska verejných zdrojov v SR je pozitívnym signálom udržanie systémovej zmeny, ktorá sa udiala v roku 2008 – vstup ● **Nitrianskeho samosprávneho kraja** s dotáciou pridelenou priamo z rozpočtu (teda nie formou grantov). Táto dotácia ale v roku 2010 zaznamenala mierny pokles oproti roku 2009. Samosprávny kraj však vkladá do festivalu Divadelná Nitra prostriedky aj nepriamo, v podobe nefinančného vkladu, a to formou spolupráce kultúrnych organizácií, ktorých je zriaďovateľom (Divadlo Andreja Bagara, Staré divadlo v Nitre, Nitrianska galéria, Ponitrianske múzeum, Krajské osvetové stredisko a pod.). Ide o neplatené alebo zľavnené poskytovanie personálu, služieb, technických zariadení, materiálu, priestorov. Hodnota tejto pomoci sa pohybuje nad úrovňou 30 tis. Eur (viac ako 1 mil. Sk).

Na základe dlhodobej Dohody o spolupráci z roku 2004 zaraďuje ● **Mesto Nitra** dotáciu na Divadelnú Nitru do riadneho mestského rozpočtu schvaľovaného mestským zastupiteľstvom, čo znamená väčšiu istotu pridelenia financií, ale aj iných benefitov. Dotácia z Mesta Nitra pre rok 2010 bola na rovnakej úrovni ako v roku 2009. Okrem finančnej podpory, poskytnutej na základe možností rozpočtu, vkladá Mesto Nitra ako jeden z hlavných organizátorov do podujatia aj iné komodity, a to v podobe personálnej pomoci, prenájmu priestorov a zariadení, poskytovania služieb zo strany organizácií, ktorých je zriaďovateľom (Mestské služby, Synagóga, Nisys a pod.). Hodnota tejto pomoci bežne presahuje 3 tis. Eur (100 tis. Sk).

Dôležitým zdrojom príjmov sú • **domáce fondy**, ktoré sa v hojnom počte podieľali na osobitných podprojektoch Asociácie Divadelná Nitra. Mimoriadne pozitívnym faktom bol nárast dotácií z fondov a nadácií SR na projekt Darujem ti tulipán.

- **Zahraničné** priame i nepriame finančné prostriedky tvoria priemerne 15 % celkových príjmov. Podpora sa obvykle skladá z dvoch zložiek:
 - evidované finančné vstupy partnerov – vklad krajín, ktoré majú na festivale zastúpenie prostredníctvom účinkujúcich divadiel v hlavnom programe. Tu je dôležitá intenzívna celoročná spolupráca so zastupiteľstvami a inštitútmi na území SR, ako aj s dôležitými orgánmi konkrétnych štátov (ministerstvá kultúry, ministerstvá zahraničných vecí a pod.);
 - priame príjmy na účet ADN – granty zo zahraničných fondov na základe žiadostí. V roku 2009 sa skončila účasť ADN v projekte FIT, ale ako zvyčajne, ADN získala podporu v jednom z najdôležitejších fondov (IVF – Medzinárodný vyšehradský fond).

Dôležitou zložkou fundraisingovej kampane je získavanie • **2 % z daňovej povinnosti** fyzických a právnických osôb. Príjmy z podnikateľskej sféry sa koncentrovali do 2 %, finančná kríza však spôsobila pokles príjmov z tohto zdroja v roku 2010.

Mimoriadny význam majú aj vlastné príjmy v podobe vstupného, t. j. • **tržby z predaja** vstupeniek na predstavenia. Tento zdroj plní úlohu priameho finančného nástroja (pomáha dotovať činnosti a výdavky, ktoré nemožno hradiť z účelových dotácií, napríklad režijné náklady) a okrem toho čiastočne slúži aj ako indikátor záujmu verejnosti motivujúci vnútorné prostredie manažmentu festivalu. Výška tržieb, resp. jej pomer v porovnaní s ostatnými príjmami (spravidla neprekračuje 3,5 % príjmov, v roku 2010 bola ale 17 220 Eur, t. j. 4,87 % celkových príjmov), zodpovedá zámerom v oblasti cieľových skupín, t. j. kategóriami určeným cenám vstupeniek a počtu zľavnených vstupeniek z celkového počtu ponúknutých.

Na objeme tržieb Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa odrážajú nasledovné faktory: nízka cena vstupeniek vzhľadom na nedostatočnú kúpnu silu obyvateľov regiónu, vysoký počet zľavnených vstupeniek pre dominantné cieľové skupiny (mladí ľudia, divadelníci, novinári a pod.) a rozdaných vstupeniek pre V.I.P., zahraničných hostí a partnerov, vyššia snaha o predajnosť predstavení umelecky náročnejšieho programu festivalu (v jej dôsledku ponuka nižších cien vstupeniek v porovnaní s podobným repertoárom na iných festivaloch, resp. v iných krajinách). V roku 2010 sa však zvýšila disciplína v prideľovaní vstupeniek pre partnerov a tiež v dodržiavaní počtu vstupeniek v jednotlivých cenových kategóriách.

Predkladaný rozpočet DN neuvádza (ani v príjmoch, ani vo výdavkoch) hodnotu nefinančného, čiže • **in kind vkladu** partnerov, ani hodnotu dobrovoľníckej práce. Myslí sa hodnota mediálnej spolupráce, služieb a personálnej pomoci od spoluorganizátorov, materiálnej pomoci od sponzorov, hodnota práce 143 dobrovoľníkov počas 8 – 10 dní. Nefinančný (in kind) vklad všetkých subjektov však pritom tvorí dôležitý faktor realizácie podujatia – výrazne odbreňuje nákladovú časť a je dôkazom záujmu spolupracujúcich subjektov o podujatie.

Okrem zľavneného mediálneho priestoru, dobrovoľníckej práce alebo prenájmov priestorov ide o vstupy materiálnej či technickej povahy – zapožičanie počítačovej techniky, zariadenia, dopravných prostriedkov alebo zľavy z ich prenájmu, zhotovenia video zostrihu či video dokumentu, bezplatné poskytnutie výrobkov spotrebného tovaru, potravín, ovocia a nápojov na spoločenské podujatia a pre stravovanie štábu a dobrovoľníkov, ďalej kancelárskych potrieb, spotrebného materiálu, darov a sladkostí na detské a iné súťaž, tričiek pre účastníkov, pomoc v podobe lacnejších služieb či zľavy z obvyklých cien – poskytnutie reklamných plôch, tlač, kopírovanie materiálov, ubytovanie a pod. Nezanedbateľnou položkou je aj podpora inštitúcií a organizácií v podobe organizačného, personálneho vkladu a podobne. Kvalifikovaný odhad in kind vstupov sa v roku 2010 pohyboval na úrovni jednej štvrtiny finančných príjmov festivalu.

●●● prílohy a podkladové materiály

oblasť	podkladové materiály / výstupy
	Projekty (k dispozícii na www.nitrafest.sk , resp. sekretariáte ADN)
1	Projekt Medzinárodný festival Divadelná Nitra 2010
2	Projekt Ako na divadlo 2010
3	Projekt Darujem Ti tulipán 2010
	Tlačené informačné materiály a rozmnožené výstupy pre verejnosť
4	MF DN 10 – Programová brožúrka – tlačená + e-verzia
5	MF DN 10 – Katalóg – tlačená + e-verzia
6	MF DN 10 – Ideový plagát a programový plagát – tlačená verzia
7	MF DN 10 – Plagát sprievodného programu – tlačená verzia
8	Sprievodné podujatia a projekty – Letáky – rozmnoženiny
9	Nitrafestník – rozmnoženina + e-verzia
10	Darujem ti tulipán – Pozvánka, booklet a katalóg 2010 – tlačená verzia
11	Dosky 2010 – nominácie, víťazi – www; zoznam účastníkov ankety – interný materiál na požiadanie
12	Hodnotenie DN 10 – rozmnoženina a e-verzia – www.nitrafest.sk
	Elektronické audio a video výstupy (zverejnené alebo na vyžiadanie)
	www.nitrafest.sk
	Zvučka DN 10
	Rozhlasový spot DN 10
	TV spot DN 10
	Mediálne výstupy DN 10 (domáce aj zahraničné)
	Tlačové správy DN 10 a newsletter
	Fotografie z jednotlivých predstavení DN 10
	Reportážne fotografie z DN 10
	Darujem ti tulipán – fotografie
	Audiodiagnózy z besied a diskusií DN 10
	Promozostrih inscenácií uvedených na DN 10
	Videozáznamy celých inscenácií uvedených na DN 10
	Videozáznam udeľovania cien Dosky 2010
	Interné materiály na nahliadnutie
	Zoznam tipov a videí inscenácií v ponuke DN (resp. on line systém ponuky)
	Videozáznamy inscenácií ponúkaných do programu DN 10
	Texty inscenácií uvedených na DN 10 v pôvodnom jazyku
	Texty inscenácií uvedených na DN 10 v prekladoch do slovenského a anglického jazyka
	Zoznam zahraničných konzultantov DN 10
	Prehľad mediálnej kampane DN 10
	Prehľad mediálnych výstupov DN 10
	Kvantitatívne vyhodnotenie sprievodných podujatí (číselné sumáre) DN 10
	Tabuľka návštevnosti sprievodných podujatí DN 10
	Tabuľka účasti škôl na sprievodnom programe DN 10
	Tabuľka vkladu spoluorganizátorov DN 10
	Zoznam zahraničných hostí DN 10
	Zoznam účastníkov DN 10
	Ubytovacie zoznamy podľa rôznych vyhľadávacích kritérií DN 10
	Plán distribúcie brožúr DN 10
	Plán distribúcie ideových a programových plagátov DN 10
	Plán distribúcie katalógu DN 10
	Interné materiály
	Rozpočet DN 10
	Rozpočet sprievodných podujatí DN 10
	Prehľad sponzorov a donorov sprievodného programu DN 10
	Vyúčtovanie DN 10
	Sumár dôležitých termínov sprievodných podujatí – kalendárium
	Harmonogram úloh štábu a záznamy z porad štábu a dramaturgických rád
	Tabuľka materiálov od divadiel
	Interné tabuľkové hodnotenie DN 10 s návrhmi riešení
	Podrobná správa o projekte Darujem ti tulipán
	Podrobná správa o projekte Ako na divadlo

Medzinárodný festival Divadelná Nitra

Asociácia Divadelná Nitra

Svätoplukovo nám. 4

949 01 Nitra, Slovensko

tel./fax: 00421 37 65 24 870

00421 903 55 44 75

nitrafest@nitrafest.sk, www.nitrafest.sk